ő férienec magánac közel való nemzeti valánac.

30 Iudithnac pedig éltében, ſem pedig az ő halála után ſoc ideig ſenki nem találtatéc, ki az Izrael népének félelmet ſierzene.

Iudith könyuének vége.

ESTHER KÖNYVE.

ELSŐ RESZ.

Az Aſsuerus király nagy lakodalmat ſerez az ő ſólgainac, és hoſſú ideig való, mellynec végében az királyne aſſonc hiuatya, Ki mikor nem ment vólna az király hiuatalára, meg vettetic az királytól az wrac tanaczából. Melly dolgot az király példaért minden orſágában el hirdetett.

1 VAla Aſsuerus ideiében, (ez pedig az Aſsuerus, az kiwralkodic vala Indiától fogua mind Sieretlen orſiagig, ſiáz és huſon hęt tartományokon.)

2 Az ő ideiébe, mondoc, mikor Aſsuerus király űlne királi ſiękiben, melly vala Suſanban az király lakó helyén.

3 Birodalmának harmadic eſztendeiében lakodalmat ſierze minden fő emberinec, és ſiólgainac. Perſiának pedig és Mediának fő népei, és minden tartománnac feiedelmi ő előtte valánac.

4 Ő pedig mutogattya vala az ő orſiágának ditſőſégénec gazdagſágit, és az ő nagy méltoſágának tizteſségét, ſoc napokon, tudni illic ſiáz nyóltzuan napokon.

5 Es mikor el múltac vólna azoc az napoc, tön az király az egéſi népnec, ki Suſanban az király lakó helyén találtatic vala, kitſiántől fogua nagyig, tön mondoc hęt napig való lakodalmat, az ő királi palotáiának tornátzában.

6 Feiér, zöld és Hyacinthus ſiinű veres kárpitoc függenec vala, biborból és bárſonból czinált köteleken, ezűſt karikákon, és máruán kőből czinált oſſlopokon: Arany és ezűſt ágyac valánac renduel vettetuén, az veres bárſon ſiinő piros máruán kőből rakatott padimontomon.

7 Iſinac vala pedig külomb külömb fęle arany pohárokból, bortis bőuen adnac vala az királynac méltoſága ſierint.

8 Az italban való tőruényec pedig ez vala, hogy ſenki ſenkit ne kénſieritene: mert igy hatta vala az király az ő házának gond uiſelőinec, tudni illic, hogy kinec kinec mind akarattya ſierint czelekednéneç.

9 Az Vaſthi királyne aſſzonis lakodalmat ſierze az aſſiony népeknec, az Aſsuerus király házában.

10 Hetedic napon mikor az bortól meg vidámúlt vólna az királynac ſziue, paranczolá Mehumannac, Bizthanac, Harbonánac, és Bigthanac, és Abagthanac, Zetharnac, és Charchaſnac az ő hęt hop meſterinec, kic ſiolgálnac vala Aſsuerus királynac elötte.

11 Hogy az királyne aſſiońt Vaſthit hoznác az király eleibe az orſiág Coronáiában, hogy meg mutatná az népeknec és az feiedelmeknec az ő ſiépſégét: mert ſiép ábrazatú vala.

12 Es nem akara az királyne aſſiony Vaſthi menni az király nac parantſolattyára, miként az ő hop meſterinec paranczolt vala: kin igen meg haraguéc az király, és az ő haragia fel geriede ő benne.

13 Es monda az király az böl czeknec, és tudóſoknac, kic el múlt idöket tudnac vala, (Mert illyen ſokáſa vala az királynac, hogy valaminec kellene lenni, az tőruéń tudóknac tanáczokra boczátaná.

14 Leg közelben való tanátſi pedig valánac Charſená, Sethár, Admátha, Tharſis, Meres, Marſená, Memuchan, Perſiánac és Mediánac hęt feiedelmi, kic ſiüntelen az király elött valánac, kic főc valánac az orſiágban.)

15 Tőruéń ſierint mit kellene czelekedni az Vaſthi királyne aſſiony felöl, miuel hogy nem fogadta vólna az Aſsuerus királynac hop meſterec által izent beſzédét.

16 Es monda Memuchán az király elött, és az feiedelmec elött: Nem czac az király ellen vétkezet az Vaſthi királyne aſſiony, hanem minden feiedelmec ellen, és minden népec ellen, valakic vadnac Aſsuerus királynac minden tartományában.

17 Mert ki birheſſie az királyne aſſiońnac czelekedeti minden aſſiony népec között, és léſſen hogy meg vtállyác az ő férieket az ő ſiemec elött, mikor aztmondgyác: Az Aſsuerus király paranczolta vala hogy az Vaſthi király ne aſſiońt bę vinnéc hozzáia, és nem ment.

18 Es az napon Perſiánac és Mediánac aſſioni, à kic hallandgyác az királyne aſſiońnac czelekedetit, ezent fogíác mondani az királynac minden feiedelminec: Es elég nagy vtálat eſic az férfiakon, és (azoktól) harag léſſen (feleſégec ellen.)

19 Ha azért az kiralynac tettzic, mondgyon ſententciát, és irattaſséc az Perſiai és Mediai tőruényec közzé, mellyet ſenki fel ne

bontſon

bontſon, hogy ſoha többé nem iö Vaſthi az Aſsuerus király eleibe, és hogy az ő orſágát adgya az király olly házas társának, ki iob legyen annál.

20 Es meghallyác az királynac czelekedetit, mellyet czelekedic, az ő egéſi orſágában, melly igen nagy, és minden aſſiſioni állatoc tiztelſéget téſinec az ő Wroknac, mind nagynac mind kitſinnec.

21 Es tettzéc ez tanáts az királynac és az feiedelmeknec: Es az király Memuchan beſéde ſierint czelekedéc.

22 Es leueleket küldé az királynac minden tartományba, tartományról tartományra, az ő ſokott iráſoc ſierint, és minden nemzetnec az ő nyeluec ſierint, tudni illic, hogy minden férfiu wralkodnéc az ő házában, és beſéllené meg kiki az ő nemzetſégének nyeluén.

II. Réſz.

Az Aſsuerus királynac egéſz birodalmában az leányzóc közöt kereſnec ollyat az ki alkalmas és illendő volna házas társúl az királynac, kic közöt mindeneknél ſépbnec találtatic az Eſther. es királyne aſſonnyá tétetic. Mardochęus az királyne aſſoni által megielenti az királynac, nemelly ſólgainac hàſonlaſokat, melly dolog emlekezetért bę irattatic az király könyuébe.

1 EZec után hogy meg ſünt volna az Aſsuerus királynac haragia, meg emlekezéc Vaſthiról, és arról mit czelekedett vala; és arról mit végeztec volna felöle.

2 Es mondánac az királynac ſiólgai, kic néki vduarlanac vala, kereſsenec az királynac ſiép ábrazatú leányokat.

3 Es ſierezzen az király tiztartókat az ő orſágának minden tartományiba, kic minden ſiép ábrazatú ſiűz leányokat gyűytſenec az király lakó helyére Suſánba, az királyne aſiſioni házába Hegénec az király hop meſterének, az aſiſionyoknac örizőiének, és adgyon leáni ékeſségeket reáioc.

4 Es az az léány az ki tettzic az királynac ſieménec, wralkoldgyéc az Vaſthi helyében. Ez dolog tettzéc az királynac, és úgy czelekedéc.

5 Vala egy ſidó férfiu Suſánban az király lakó helyén, kinec neue Mardochęus vala, Iairnac fia, ki Semei fia vala, ki Cis fia vala, Beniámin nemzetſégéből.

6 Ki Ieruſálemből fogua vítetett vala, az fogſágban melly vala Ieconias királynac Iuda királyának ideiében, kit rabſágba vitt vala Babyloniái Nabucodonozor király.

7 Ez Mardochęus tartya vala pedig Hadaſaht, (kit más néwel Eſthernec hinac vala,) az ő attyának báttya leányát, mert ſem attya ſem aña nem vala, és az igen ſiép leány vala, és ſiép ábrazatú, kit mikor meg hólt volna az ő attya és annya, Mardochęus leánya gyanánt hozzá fogadá.

8 Lön pedig mikor az király paranczolattya és végezéſe ki hirhedett volna, és nagy ſoc leányoc gyuytetnénec az király lakó helyébe Suſánba, az Hegainac keze

alá, ackor fel vitetéc Eſtheris az király házába, Hegainac az aſſioni állatoknac őrizőiénec kezébe.

9 Es tettzéc az az leány az Hegainac, és kedues vala nálla, annac okaért ſiete ő néki tizta ruhát adni, és az ő táplálására való réſzét ki adni, és hęt tiztes ſiolgáló leányokat ada néki az király házából, és viué őtet és az ő ſiólgáló leánit az aſſionyóknac ſiép házába.

10 Meg nem monda Eſther az ő nemzetſégét, ſem attyafiait, Mert Mardochęus meg hatta valá néki, hogy meg ne mondaná.

11 Minden nap pedig Mardochęus iár vala az aſſioni állatoknac házoknac tornátza előtt, hoģ meg tudná mint vólna Eſther, és mint lenne dólga.

12 Mikor pedig el iőtt vólna az idő, hogy minden leányoc bę ménnénec Aſsuerus királyhoz, mikor tudni illic az aſſioni állatoknac tőruényec ſierint bę töltéc volna az tizenkęt hólnapoc: (Mert vgy telnec vala bę az ő meg tiztuláſoknac napiai, hat hólnapon Myrtus olayual, és hat hólnapon drága keneteckel kenettetnec vala, és ollyackal, mellyec után az aſſioni állatoc meg ſiépülnec.)

13 Es ècképpen mégyen vala az leánzó az királyhoz, és valamit az leány kéván vala az ő maga ékeſitéſére, meg adgyác vala néki hogy azzal menne az aſſioni állatoknac házokból mind az király házaíg.

14 Eſtue mégyen vala bę az leánzó, és reggel viſſia mégyen vala az aſſioni állatoknac máſodic házába, az Saaſgaz hop meſternec az király háló társainac őrizőiénec kezébe: Nem mégyen vala az kűlőmben az királyhoz, hanem czac mikor az király kéuánná őtet, és neuén hinác.

15 Mikor azért el iőtt vólna Eſthernec, Mardochęus attya báttyának az Abihail leányának ideie, (kit leánya gyánánt fogadott vala,) hogy bę menne az királyhoz, nem kereſe ſemmit kiuel ſiépb lehetne, hanem azmit Hegai az király hop meſtere, és aſſioni állatoknac őrizőie, néki mondott vala: és ő mindeneknec ſiemei előtt kic látty ác vala, kedues vala.

16 Es fel vitetéc Eſther az Aſſuerus királyhoz, az ő orſiágának házába tizedic hólnapon, (Kit Tebeth hónac hînac,) a az ő orſiágának hetedic eſtendeiében.

a: Karſzon hauának nezzic ki azt.

17 Es az király Eſthert minden aſſionyoknál inkáb ſiereté, és minden ſiűzeknél keduesb vala és kellemetesb ő előtte, és az orſiágnac Coronáiát feiébe tőué, és őtet királyne aſſionyá tőué Vaſti helyébe.

18 Tőn annac felőtte az király nagy lakodalmat minden feiedelmeknec, és ſiólgainac, tudni illic Eſthernec lakodalmát, és az tartomá-

tományoknac adaiát meg kiſsebbité, és aiándékokat oſitogatá az ő királi méltoſága ſierint.

19 És mikor egybe gyűytetnénec máſodſier az ſiűzec, [b]Mardochęus űl vala az király kapuiában.

[b] Az az, mikor az király nac máſic nemzetekből ide lakodalmira gyűytetnec, vagy mikor az leányoc hazaſocſattatnának.

20 Es Eſther ſem attyafiait, ſem nemzetſégét nem mondgya vala meg, miképpen Mardochęus meg paranczolta vala néki: Mert az Mardochęuſnac ſiauát vgy fogadgya vala Eſther, mint ackor, mikor ő tartya vala.

21 Az napokban (Mardochęus pedig űl vala az király kapuiaban,) meg haraguánac Bigthán és Theres az királynac két hop meſterei, kic az királynac aytait őrizic vala, és tanátſot tartánac hogy az Aſsuerus királyt meg ölnéc.

22 Hiréuel lőn pedig ez dolog Mardochęuſnac, ki meg izené Eſthernec az királyne aſsſioñnac: Eſther pedig meg mondá az királynac Mardochęus ſiauáual.

23 És meg tudakozánac az dólgon, és vgy találác, és mind kettőt fára fel akaztatá: Es meg irattatéc ez dolog az Cronikác könyuébe az király előtt.

III. Réſz.

Hamant az király paranczolattya ſerint mindenec tiztelic az Mardochęuſtól meg válua. Ki ellen az Haman meg haragodván meg nyeri á királtól hogy az ſidó nemzetſeg mindeneſtől el tőrűlteſſéc, es az király paranczolattyát minden tartományoknac tiz tartokhoz el küldi.

1 EZeknec vtánna nagy méltoſágra emelé Aſsuerus király Hamant, Hammedatha Agagęus fiát, [a] és fel magaztalá őtet, és az ő ſiękit minden feiedelmi között, kic vęle valánac fellyeb helhezteté.

[a] Haman Agagęus volt az az, Az Agag nemzet ſégéből való volt.

2 Az királynac pedig minden ſiólgai, kic az királynac kapuián valánac, meg hayttyác vala magokat, és tęrdet haytanac vala Hamannac: Mert vgy paranczolta vala meg nékic az király: Mardochęus pedig ſem meg nem hayttya vala magát, ſem tęrdét nem hayt vala.

3 Mondánac azért az király ſiólgai, kic az király kapuiában valánac, Mardochęuſnac: Miért ſieged meg az király paranczolattyát?

4 Lőn pedig mikor igy ſiólnánac néki mindennap, és nem gondolna vęlec, meg izenéc Hamannac, hogy meg látnác ha Mardochęus meg maradna az ő beſzédébe: Mert meg mondotta vala nékic hogy ő ſidó vólna.[b]

[b] Az az, hogy Mardochęus vgy mint ſidó tökélletes vólna az ő beſzédében, hogy az Amalechitakat gyűlőlne, kiknec nemzetſégekből vala az Haman.

5 Látván pedig Haman hogy Mardochęus nem haytaná meg magát, ſem tęrdet nem haytaná előtte, meg boſiſionkodéc rayta.

6 Es kicziń dolognac tartya vala, czac az egy Mardochęuſnac halálát, mert meg mondottác vala néki Mardochęuſnac nemzetſégét: Annac okaért igyekezic vala Haman el veſziteni mind az ſidókat, kic Aſsueruſnac orſiágában valánac, Mardochęuſnac nemzetét.

7 Első hóban azért (ki Nisánnac c mondatic,) Assuerus királyságának tizenkettődic esitendeié ben, veténec purt, az az, sorsot, Haman előtt, minden napra és hólnapra, d tizenkettődic hólnapig, kit Adarnac hinac.

c: Nizan, böit más hó.
d: Adar, böit első hó.
e: Az az. melly nap és hó volna állandosb az sidoknac el vesztésekre.

8 Es monda Haman Assuerus királynac: vagyon egy fele nemzet ki el osilott és siélledet, országodnac és minden tartomanidnac népe között: Kic külömböznec törvénnyel minden nemzetségtől, és az királynac törvényében nem iárnac, azért nem hasznos az királynac hogy öket ollyan módon engedgye élni.

9 Ha az királynac tettzic, iriác meg, hogy ök veszitessenec el, és tízezer talentum ezüstöt adoc az kénts tártóknac, hogy az királynac tár házába vigyéc.

10 Ki vonā pedig az király az ő maga vijából az gyűrőt, és adá Hamannac, Hamedatha Agagęus fiának, az sidóc ellenségének.

11 Monda annac felőtte Hamannac: az ezüstkit igérsi tiéd légyen, és az népis, és azt czelekedgyed véle, az mi te néked tettzic.

12 Első hiuatának annac okaért az királynac iró Deáki, első hónac tizen harmadic napián, és irának siintén úgy, mint meg parantsolta vala Haman, az királynac feiedelminec, és az hadnagyoknac kic az tartományokban főc valának, minden népeknec feiedelminekis, és minden tartományoknac, kinec kinec mind az ő siokott irása sierint, és minden nemzetnec az ő nyeluec sierint, az Assuerus királynac neue alatt irának, és meg petsétléc az király gyűrőiével.

13 Es el küldéc az leueleket az postáktól, az királynac minden tartományiba, hogy el törlenéc, meg ölnéc, és el vesitenéc mind az sidókat, gyermekektől fogua mind az vén emberekig, kitsin gyermeket és asszonyi állatokat egy nap, tizen harmadic napián az tizenkettődic hónac, (kit Adarnac hinac) és hogy az ő morháiokat el dúlnác.

14 Az leuélnec summáia vala, hogy minden tartományban meg hirdetnéc, és lenne niluán minden népeknec, hogy lennénec késsen azon az napon.

15 Az postác azért ki ménének kénsieritetuén az király paranczolattyával, és az törvényt meg kiáltác Susánban az király városában, az király pedig és Haman foglalatosoc valának az italba, Susán városa pedig igen meg háborodott vala.

IIII. Rész.

Az Mardochęus haluán az király paranczolattyat igen keserég, es azt meg ielenti az Esthernec, kéruén őtet hogy az királynal esedeznéc az sidokért, melly dolognac végehöz viteleiért az Esther az sidókal egybe harmad napig böytől.

1 MArdochęus pedig, mihelt meg érté az mi lőtt vala, azonnal meg szaggatá az ő ruháit és gyászba öltözéc, és hamut hinte feiére, és az városnac közepire méne

re méne, Es nagy keſerű kiáltáſſal ſęl kiálta.

2 Es méne ſiintén oda az helyre melly az király kapuia előtt vala: mert nem ſiabad vala bę menni az király kapuián gyáſi ruhában.

3 Es minden tartomáńba, és minden helyen valahouá az király paranczolattya és tőruénye iutott vala, nagy ſiráſoc vala az ſidoknac, és bőytőc, és ſiraſoc, és iaygatáſoc, ſokac gyáſiban és hamúban fekűſinec vala.

4 El ménuén pedig Eſthernec leáni, és az ő hop meſterei, meg mondác néki, és igen bánkodéc az királyne aſſiony rayta, ki ruhákat küldé, kikbe fel öltöztetnéc Mardochęuſt, és az gyáſit le vonnác ő rólla, és fel nem véué.

5 Elő hiuatá azért Eſther Hathachot, ki egy vala az király hop meſteri közzül, kit az király az Eſther gonduiſeléſére rendelt vala, és paranczolta néki Mardochęus felől, hogy meg tudná mi dolog vólna ez, és miért czelekedné ezt.

6 Ki ménuén azért Hathach Mardochęushoz az város vtzáira, melly az király kapuia ellenébe vala.

7 Meg mondá néki Mardochęus valami történt vala rayta, és az ezüſtnec meg ielentéſét, kit Hamán mondott vala, hogy ő adna az királynac kéntſéhőz, az ſidóknac el veſztéſeiért.

8 Az iráſnakis és rendeléſnec máſsát, melyet Suſánban ki adtác vala, hogy ők el veſztetnénec, ki adá, hogy meg mutatná Eſthernec, és meg ielentené néki, és mondaná meg hogy az királyhoz menne, és ő néki könyörgene, és ő előtte eſedeznéc az ő nemzetſégeiért.

9 El méne azért Hathach, és meg mondá Eſthernec Mardochęus beſzédit.

10 Es felele Eſther Hathachnac, és meg hagyá néki hogy meg mondaná Mardochęuſnac.

11 Mindnyáián az királynac ſzólgai, és az királynac tartomáńnac népei tudgyác, hogy minden férfiu és aſſiſioni állat, valaki bę mégyen az királyhoz à belső házba, illyen tőruénye vagyon hogy meg öletteſsée az, attól meg válua à kire à király az arany veſſiőt ki nyuyttya, mert, czac az ęl: En pedig nem hiuattattam, hogy bę mennyec az királyhoz, immár harmintz naptól fogua.

12 Es meg mondác Mardochęuſnac az Eſther beſzédit.

13 Monda pedig Mardochęus, hogy mondanác meg Eſthernec: ne gondold az te ſziuedben hogy te meg maradhatſi az király házában az több ſidóc kiuől.

14 Mert ha moſtani időben ezt el halgatod, máſsunnan léſſen könyebbségec, és meg ſzabadulás az ſidóknac. Te pedig ſ. az te attyádnac háza népe el veſztec, és ki tudgya talám czac az moſtani időért emeltettel Iſtentől az birodalomra?

15 Meg parantſolá pedig Eſther hogy meg mondánac Mardochęuſnac.

16 Men-

16 Mennyel és gyuyts egybe a Sidókat kic Suſánban találtatt[illegible]c, és böytöllyetec én éröttem, és ſe egyetec ſe igyatoc harmad napig ſe éiel ſe nappal, énis az én leánimual igy böytölec, és ezképpen bę mégyec az királyhoz, (noha töruéń ellen vagyon,) ha el kell veſinemis.

17 El méne azért Mardochęus és mind az ſierint czelekedéc, mint Eſther néki meg paranczolta vala.

V. Réſz.

Az Eſther bę męgyen az királyhoz hogy az ſidokért eſedezzéc, és az királt lakodalomba hiſa kęt napra az Hamannal egybe, az azonkőzbe az Haman egy nagy magas akaſzró fát emeltet Mardochęuſnac, hogy őtet arra akaſztaſſa.

1 TÖrténéc pedig harmad nap hogy Eſther fel öltöznéc királi ruhába, és állana az király házának belsö tornátzában, az király házának ellenébe: Az király pedig ül vala az ö orſiágának ſiękiben, az orſiág házában az háznac aytaia ellenébe.

2 Lön pedig mikor meg látta vólna áz király, Eſther királyne aſſiſiont alláni az tornátzban, keduet találá az ö ſiemei elött: és az király ki nyuytá Eſtherre az arań veſſiöt, kit kezében tart vala: Ackor oda méne Eſther és meg illeté az arany veſſiönec végét.

3 Es monda néki az király: Mi dolgod vala néked Eſther királyne aſſiony? Es miczoda kéréſed vagyon? Orſiágomnac feleig meg adom néked.

4 Felele Eſter: ha az királynac tettzic, iöijön az király és Haman ma az lakodalomba, mellyet néki kéſiitettem.

5 Es monda az király: hamar hijátoc elö Hamant, hogy az Eſthernec kéuánſága ſierint czelekedgyéc? El méne azért az király és Haman az lakodalomba, mellyet Eſther kéſiitet vala.

6 Monda pedig az király Eſthernec bor italba: mitſoda az te kéuánſágod, és meg adatic te néked? Mitſoda mondoc, az te kéréſed? Orſiágomnac feleig kéried, és meg léſien.

7 Es felele Eſther, és monda: Az én kéuánſágom, és az én kéréſem ez.

8 Ha én keduet találtam az király ſiemei elött, és ha tettzic az királynac meg adni az én kéréſemet, és meg czelekedi az én kéuánſagomat, tehát eliö az király és Haman az lakodalomra mellyet nékic kéſiitec: és hólnap az király beſiéde ſierint czelekedem.

9 Ackor ki ménuén Haman azon napon vigan és ſiiuében örülluén, mikor látta vólna Mardocheuſt az király kápuiánál, és fel nem költ vólna, és helyéből meg ſem mozdúlt vólna, haragra geriede Mardochęus ellen.

10 Meg tartoztatá pedig magát Haman, és házához méne, és el küldé és hozzá hiuatá az ö barátit, és Zereſt az ö feleſégét.

11 Es

11 Es meg beſiélle néki Haman az ő gazdagſágának ditſőſégét, és fiainac ſokaſágát, és mindeneket az mellyekkel fel magaztalta vala ötet az király, és hogy fellyeb emelte vólna ötet az király minden feiedelminél és ſiólgainál.

12 Es monda: Annac felötte nem hiuott Eſther királyne aſſiony egyebet az királlyal lakodalomba mellyet kęſiitett, hanem czac engemet, és meg hólnaprais el hiuattattam tölle az királlyál egybe.

13 De mind ezec kitſinnec láttatnac énnékem, valamíg én látom az Mardochęus ſidót üłni az király kapuiában.

14 Felele néki Zeres az ő feleſége, és minden ő baráti: czinállyának ötuen ſingni magas fát, és hólnapi napon mond meg az királynac hogy Mardochęuſt akaſſiác teá: Es annac vtánna menny bę az királlyal az lakodalomba vigan, és tettzéc ez dolog Hamannac: es meg ſiabattatá az fát.

VI. Reſz.

Aſſuerus király oluaſtatya maga előtt az Chronikáknac könyuét, holott mikor meg találtac vólna Mardochęuſnac az királlyal való ió tęremenyét, kérdi az király Hamant, mit kellene azzal czelekedni az ki illyen iót tętt vólna az királlyal. Azért az Haman tanáczából az király Mardochęuſt fel magaztalya, Haman haza mégyen és bankodic, kinec romláſát az ő maga háza népe megmongya,

1 AZon éijel álom nem iött vala az királynac ſiemére paranczolá annac okaért hogy elő hoznác az Chronikáknac könyuét, és el oluaſtatánac az király előtt.

2 Es irua találác hogy Mardochęus ielentette vólna meg Bigchanáról és Thereſről, az királynac kęt hop meſteriről, kic aytaia őrizői közzül valóc valánac, kic tanáczot tartottac vala hogy az Aſsuerus királt meg ölnéc.

3 Es monda az király: Miczoda tiſteſséget és méltoſágot adtác ezért az Mardochęuſnac? Felelénec az király ſiólgai, kic néki vduarlánac vala: Semmit ő néki ezért nem adtác.

4 Ackor monda az király? Kiczoda az tornátzban? (Haman iött vala pedig az király házánac tornátzába kiuől, hogy meg mondaná az királynac hogy fel akaſſtatná Mardochęuſt az fára kit kéſiitetet vala néki.)

5 Felelénec az királynac ſiólgai: Imé Haman áll az tornátzban, Monda pedig az király: iöijön bę.

6 Es bę méne Hamán: kinec monda az király, Mit kel az emberuel czelekedni, kinec az király tiſteſségét kéuánnya? (Gondollya vala pedig Hamán az ő ſiuében, kinec kéuán az király nagyob tiſteſséget tenni mint énnékem.)

7 Felele Hamán az királynac: azférfiunac kinec az király tiſteſségét kéuán.

8 Hozzanac királi ruhát, melyben az király iár, és louat az mellyen az király ſiokott üłni, és királi

ráli Coronát, mellyet siokott az ő feiébe tenni.

9 És adgyác azt az ruhát, és azt az louat az feiedelemnec fő emberi közzül való férfiunac kezébe: És öltözteſséc fel azt az férfiát, kinec az király tizteſséget kéuán, és hordozzác ötet louon az városnac piátzán, és kiáltſác ő előtte, igy léſien annac az férfiunac dólga, kinec az király tizteſséget kéuán.

10 Monda pedig az király Hamánnac: Sies, vedd fel azt az ruhát, és az louat, az mint ſiólál, és czelekedgyél úgy az Mardochęus Sidóual az ki az királynac kapuiában ül, ſemmit abban el ne hadgy valamit ſiólottál.

11 Elő hozá annac okaért Haman azt az ruhát és azt à louat, és fel öltözteté Mardochęuſt annac vtánn alouon hordozá ötet az városnac vtzáián, és azt kiálta előtte, igy léſien annac az férfiunac dólga az kinec az király tizteſséget kéuán.

12 Annac vtánna meg tére Mardochęus az királynac aytaiára: Haman pedig haza méne ſiru, és feiét bę burituán,

13 És meg beſiéllé Haman Zeresnec az ő feleſégénec, és minden ő barátinac valami történt vala rayta: Mondánac pedig néki az ő tanátſoſi, és Zeres az ő feleſége: Ha az ſidóknac nemzetségéből való az Mardochęus, az kinec előtte meg aláztattal, nem érſi vęle, hanem meg győzettetel tőle.

14 Azonközbe hogy azoc ő vęle ſiólnának, az királynac hok meſteri iutának, és ſieténec Hamant el hîjni à lakodalomba, mellyet Eſther ſierzett vala.

VII. Réſz.

Az Eſther meg mondgya az királynac az ő maga nyomoruſágát, és az ő nemzetſéginek is az ſidoknac nyomorúſágokat. Vádollya az Hamanc az király előtt, kit az király fel akaztat az nagy magas akaztó fára, mellyet Mardochęusnac czináltatot vala.

1 ELméne annac okaért az király és Haman az Eſther királyne aſſiſiontúl czináltatot lakodalomra.

2 És monda az király az Eſthernec máſod naponnis az borital közbe: Miczoda az te kéuánſágod Eſther királne aſſiony, és meg adattatic te néked, és mitſoda az te kéréſed? orſiágomnac feleſég kéry, és meg léſien.

3 Felele Eſther királyne aſſiony, és monda: Ha keduet találtam az te ſiemeid előtt ô király, és ha az királynac tettzic, engedd meg az én çletemet az én kéuánſágomra, és az én nemzetſégemnek is çletét az én kéréſemre.

4 Mert el árultattunc én és az én nemzetſégem, hogy el veſieſſenec és el töröllyenec minket: hogy ha ſiólgaſágra, és ſiólgáló leánſágra adattunc vólna, el ſienuedtem vólna: iólleheť az ellenſég az királynac kárát ſoha meg nem fizethetné.

5 Feleluen pedig az Aſſuerus király, monda Eſthernec az királyne aſſi-

ne aſſiſſonnac: Kitſoda az, és hól vagyon az, kit az ő ſiue erre vitt hogy ezt czelekednéie?

6 Es monda Eſther: az mi ellenſégünc és gyülölönc, és ez gonoſi Haman: Ackor Haman megröttene az király és királyne aſſiſſoń előtt.

7 Az király pedig fel kele az ő nagy búſulásában az bornac lakadalmától, hogy menne az ő palotáia mellet való kertébe: Haman, pedig meg marada hogy Eſther királyne aſſiſſonnac könyörgene életeiért: Mert látrya vala hogy az király el végezte vólna az ő halálát.

8 Az király pedig meg tere az Palota kertétől az bornac lakodalmának házához: Haman pedig eſett vala az ágyra, az mellyen Eſther vala: Ackor monda az király, Nem de az királyne aſſiſſoństis meg akarodé ſieplöſiteni én előttem az házban? M helt ez ſiót ki ſialalitá az király ſiáiából, az Hamannac ortzáiát be fedéc, hogy az király ne látná.

9 Monda pedig egy az király hop meſteri közzül, Harbona, az király előtt: Imé az akaſitó fa kit czináltatot vala Haman Mardochęuſnac, ki az királynac iauára ſiollot vala, az Haman háza előtt emeltetet fel, uelynec magaſsága ötuen ſin Ackoron monda az k rály ra ſiátoc ő magát fel arra.

10 Fel a itác azért Haman az fára, ki Mardochęuſnac czinált vala, é az királynac haragia meg ſiüné

a Szok ísvólt ez az Perſiá beliekńél, hogy annac ortzáiát be fednéc az ki az királynac kedvéből ki-ſett volna, vagy az király ortzáját ne látna.

b Az ki máſnac vermet ás, ő abba eſic.

VIII. Réſz.

Az király az Mardochęuſnac nagyub méltoſágot és tiszteſéget ad, és meg engedi neki és Eſthernec, hogy az ő ſauaual az ſidokat bárorteznac, és fel fegyuerkeztelsék azokat, az Hamantól rendeltetet napra, hogy magokat oltalmazzac, melly hirt az ſidoc nagy örömmel vetnec.

1 AZon nap adá az Aſserus király Eſther királyne aſſiſſońnac Hamannac az ſidóc ellenſégénec házát, és Mardochęus bemene az király eleibe: Mert megielenté Eſther mitſodáia vólna ő néki.

2 El vöué annac okaért az király az ő gyürőiét, kit Hamantól el vött vala, és adá Mardochęuſnac: Eſther pedig föué téué Mardochęuſt az Hamannac házán.

3 Eſmét ſiólla Eſther az király előtt, és lába eleibe borúla ſiruán és kéruén ötet, hogy ſemmiué tenné az Haman Agagitának gonoſságát, és az ő gondolatit, mellyet gondolt vala az ſidóc ellen.

4 Kinyuyta pedig az király Eſtherre az arany veſiſiöt, és fel kelué Eſther meg álla az király előtt.

5 Es monda: ha az királynac tettzic, és ha keduet találtam ő előtte, és haió dolognac láttzic az királynac, és ha kedues vagyóc az ő ſiemei előtt, iriác meg hogy változtaſsanac az Agagęus Hamadetha fiának az Hamannac álnoc gondolattyának léuelei, mellyeket irt hogy el veſieſséc az ſidokat, valakic vadnac az király tartományiban.

6 Mert hogy láthatom én az

nyaualyát, melly kõuetkezic az én nemzetſégemre? hogy lathatom mondoc az én attyámfiainac veſiedelmét?

7 Monda pedig Aſsuerus király Eſther királyne aſſiſonnac, és ſidó Mardochęusnac: Ime az Hamannac házát adtam Eſthernec, és õtet fel akaſztottác az fára, annac okaért hogy az ſidókra az õ kezét botſáta.

8 Ti pedig iriatoc az ſidóknac az mint ti néktec tettzic, az királynac neuéuel, és perſétellyétec meg az király gyũrõiéuel, mert az iráſt kit az király neuéuel irnac, és az király gyũrõiéuel megpetſételnec, nem ſiabad meg máſolni.

9 Hiuattatának azért az király íródeáki azonnal, Harmadic hólnapba (kit Siuannac hinac a) huſon harmadic napián azon hónac, és meg irác ſinten ygy mint Mardochęus paranczolta vala az ſidóknac, és az feiedelmeknec es hadnagyoknac, és tartományoknac feiedelminec, valamellyec vadnac Indiától fogua Sieretſen orſág'g. Száz és huſon hęt tartományoknac, minden tartományoknac az õ ſiokott iráſoknac betõie ſierint, és minden nemzetſégnec az õ nyeluén, és az ſidóknakis az õ iráloc és nielluec ſierint.

a: Pinkõſt hauanachiaig mi ezt az hot.

10 Es ira az Aſsuerus király neuéuel, és meg petſétlé az király gyũrõiéuẽl, és kũldé az leuelet louag poſtáktól, kic gyors állatokon ſioktac vala iárni, õſsuéreknec tudni illic fiain.

11 Hogy az király megengette vólna az ſidóknac kic mindenũt minden váraſokban laknánac, hogy egybe gyũlnénec, és vinánac az õ életekért, anniéra hogy el veſitenéc, le vágnác, és meg õlnéc minden népnec és tartomáñnac ſeregét az ki õ reáioc támadna, kiſsineket és aſſiony embereket, és az marháiokban ſákmáñt vetnénec.

12 Azt miuelnéc pedig egy napon az Aſsuerus királynac minden tartományiban, tudni illic tizen harmadic napián az tizen kettõdic hónac: kit Adárnac hinac.

13 Az leuélnec pedig ſummáia vala hogy minden tartományokban parantſolat adatnéc ki, és minden tartományokban való népeknec el hîrdettetnéc, hogy az ſidóc kéſiec vólnánac arra az napra, az õ magoc óltalmazáſára az õ ellenſégec ellen.

14 Az louag poſtác, kic gyors állatokon valánac, tudni illic õſsuéreken, ki ménénec ſietſéggel az király paranczolattya ſierint, és az végezés ki adatéc Suſánban az király lakó helyében.

15 Mardochęus pedig ki méne az király elõl, királi ruhában, Hiacinthus ſiinõ és feiér ruhában, és nagy arany Coronában, és bibor, és bárſony õltõzetben, és Suſan városa õruendeze és vigada.

16 Az ſidóknac világoſság támada

mada, az az, örömec, vigaſágoc, és tizteſségec.

17 Minden tártományokbais, ésminden városokban, és minden helyeken valahouá az király beſiéde iuta, öröm és vigaſág lön az ſidóknac, lakodalom és öruendetes nap: Es ſokan léſinec vala ſidócká à föld népe közzül, mert az ſidóktól való félelem környül vötte vala öket.

IX. Réſz.

Az ſidóc le vágác azokat, az kic az Hamannac paranczolattya ſerint öket el akarác vala vezteni. Annac okaért az Mardochęus azt rendeli hogy azt az napot minden eſtendőben a ſidóc örömmel meg ſentelly éc melly végezéſt Eſther meg erőſíti.

1 TIzenkettődic hólnapban azért (ki Adarnac hiuattatic,) tizenharmadic napián azon hólnapnac, mellyben iutott vala az királynac beſiedé, és az ő végezéſe hogy meg lenne, azon tudni illic az napon, melly nap az ſidóc ellenſégi reménlic vala hogy hatalmat vehetnénec raytoc, (és külömben fórdúla, mert az ſidóc vönec hatalmat azokon, kic öket gyülölic vala.)

2 Oſſue gyüytéc egy máſt az ſidóc az ő városokban, az Aſsuerus királynac minden tartományiban, hogy azokat le vágnác kic ő nékic gonoſſokra igyekeznec vala: Es ſenki ő elöttec meg nem álhata, mert minden nép meg félemlet vala ő töllöc.

3 Es minden tartományoknac feiedelmi, es fő emberi, és hadnagyi, és az király tiztartói, tiztelic vala az ſidókat, mert az Mardochęuſtól mindnyáián félnec vala.

4 Mert fő ember vala Mardochęus az király házában, és az ő hire teried vala minden tartományokban. Mert az Mardochęus öregbedic vala, és neuekedic vala.

5 Le vágác az ſidóc minden ellenſégeket fegyuerrel, és ölic ſ. veſitic vala azokat: és az ő akarattyoc ſierint czelekedénec az ő ellenſégeckel.

6 Suſánban az király városában is az ſidóc öt ſiáz férfiakat ölénec és veſiténec el.

7 Parſandáthat az után, és Dalphont, és Aſpáthat.

8 Es Porathat, és Adaliat, és Aridathat.

9 Es Parmaſtat, és Arſait, és Aridait, és Vayzathat.

10 Tudni illic tiz fiait Hammedatha fiának az Hamannac, az ſidóc ellenſégének öléc meg, de marháiokban nem vetének ſákmáñt.

11 Azon napon az meg öletteteknec ſámokat meg tudá Suſanban az király.

12 Es monda az király Eſther királyne aſſiońnac: Suſánban az király városában az ſidóc öt ſiáz férfiakat öltec és veſitettec el, és à Hamannac tiz fiait, mit gondólſi hogy az királynac több tartományiban czelekedtec? Mitſoda azért az te kéuánſágod, az tis meg adom te néked? auagy mitſoda ez felött az te kéréſed, es meg léſien.

13 Felele Eſther: ha az királynac tettzic, engedgye meg az ſidoknac hólnapis Suſánban, hogy így czelekedgyenec mintez mai nap, és Hamannac tíz fiait akaſſác fel az fára.

14 Es meg paranczolá az király hogy úgy lenne: Paranczolat adatéc azért ki Suſánba, és az Hamannac tíz fiait fel akaſztác.

15 Ősſue gyülénec annac vtáñais az ſidóc kic Suſánban valánac, tizen negyedic napián az Adár hauánac, és meg ölénec Suſanban három ſáz férfiakat, dé ioſſágokban prędat nem vetének.

16 Az több ſidókis kic az királynac tártomanyában valánac egybe gyülénec, és fel támadánac az ő életekért, és békéuel maradánac az ő ellenſégektől, meg ölénec pedig az ő ellenſégekben hetuen öt ezeret, de ſákmát nem töttec morhájokban.

17 Az Adár hónac tizenharmadic napian czelekedéc ezt, és meg nyugouánac tizen negyedic napián azon hónac, és az napot lakodalomual és vigaſſággal végezéc el.

18 De az ſidóc kic Suſánban valánac, egybe gyülénec tizenharmadic és tizen negyedic napián azon honac (ellenſégeknec le vágáſára,) meg nyugouánac pedig tizen ötödic napián azon hónac, és à napon lakodalmat és vigaſágot ſzerzénec.

19 Annac okaért az falubéli ſidóc, kic keritet városban nem laknac, tizen negyedic napiát Adár hónac tartyác vigaſágnac és lakodalomnac napiánac, és innep napnac, kiben ki ki mind az ő fele baráttyának valami ételt küld vala aiándéc gyalánt.

20 Meg irá annac okaért Mardocheus ez dolgokat, és leueleket küldé minden ſidóknac, kic valánac az Aſsuerus királynac minden tartományiban, valakic vagy közel vagy táuól valánac.

21 Paranczolván nékic hogy az Adár hónac tizen negyedic, és azon hónac tizen hatodic napiát eſtendőnként meg tartanác.

22 Azokat az napokat mellyekben meg nyugottac vala az ſidóc az ő ellenſégektől, és azt az hólnapot melly ő nékic az keſerűſég ből örömre fordúlt vala, és az ſiralomból gyönyörűſégeſse lött vala, hogy azokat az napokat tartanác lakodalomnac, és örömnec, és az felebaráttyoknac étel küldözéſének, és ſiegényeknec aiándékozáſának napiának.

23 Fel fogadác pedig az ſidóc hogy meg czelekednéc az mit kezdettec vólna, és az mit Mardocheus ő nékic irt vólna.

24 Miuel hogy az Agagęus Hamedatha fia az Haman ki az ſidóknac ellenſége vala, azt gondolta vala az ſidóc ellen, hogy el veſztené őket, és purt (az az, nílat) vetet vala, hogy meg rontaná őket és el veſztené.

25 Mikor pedig Eſther bę ment vólna az király eleibe, meg paranczolta vala az király az ő leuelébe, hogy az Hamannac gonoſi gon-

gondolattya, mellyet gondolt az ſidóc ellen, fordúllyon az ő feiére, és akaſiſiác fel ötet, és az ő fiaitis az fára.

26 Annac okaért ez napokat neuezéc Purimnac az Purnac neuetől, es mind az leuélbe való dolgokért, és mind azért az mit ez felött láttac, és az mi hir hozzaioc iutott.

27 Végezéc es fogadác az ſidóc mind magoknac, mind maradékoknac, mind azoknac kic vallásokra térnec vala, képekbe: Es fel nem bomol, hogy ők meg ſientelic azokat az napokat az ő irásoc ſierint, és az dolgoknac ideie ſierint minden eſitendönként.

28 Annac felötte ezec az napoc emlekezetben léſinec és illöc nemzetſégről nemzetſégre, ház néprül ház népre, tartományról tartomáñra, városról varoſra: Ezec mondoc az Purim napiai, el nem hagyáttatnac à ſidóc közöt, és ezeknec emlekezeti meg nem ſünic az ő nemzetſégec között.

39 Ira pedig Eſther kiráine aſiſiony Abihail leánya, és az ſidó Mardochęus nagy méltoſsággal hogy meg erősitenéc ez máſodic leuelet ez Purimról.

30 Es minden ſidóknac, az Aſſuerus királnac ſiáz huſion hęt tartományáig, leueleket küldc emberſséggel, és igaſsággal tellyeſeket.

31 Hogy meg erősitenéc ez ſorſoknac napiait az ő életekben, az miképpen ő nékic hatta vala Mardochęus ſidó, és Eſther királyne aſiſioni: Es à miképpen fel fogádtac vala magoknac és maradékok nac képében, hogy meg tartanác az böytöt és könyörgéſeket.

32 Es az Eſthernec beſiéde meg erősité az ſorſoknac dólgait, és bę iratéc könywben.

Eſter X. Réſz. Jokatchja

Az király rauaſt vét az ő orſágára Mardochęust az király nagy méltoſ gra emeli. Az után, meg irattatik az Mardocheus alma.

1 TOuábba az Aſsuerus király adót vettete az földre, és az Tenger ſiigetire.

2 Az ő ereiének czelekedete pedig és hatalma, és az Mardochęus nagy vóltának meg beſiélléſe, kit az király nagy méltoſágra emele, auagy nem irattattake meg az Mediái és Perſiái kiralyoknac czelekedetekről irott könywben.

3 Mert az ſidó Mardochęus máſod vólt az Aſsuerus király után, és nagy vólt az ſidóc kozött és kedues az ő attyafiainac ſokaſága előtt, ki az ő nemzetſégének iauára igyekezic vala, és minden ő nemzetſégének meg maradáſát és békeſégét kereſi vala.

Eddig vagyon az Eſtherről való hiſtoria az ſidoban. Az mellyec ez után vadnac ninczenec az ſidoban hanem egy réſze az Görögben egy reſze az vulgata editioban. Ne melly reſze pedig ſohul nem találtatic

4 Ackor az Mardochęus monda: Az iſtentől löttec mind ezec.

5 Mert emlekezem az alomról mellyet ez dolgoc felöl láttam vala, mellyekben ſemi el nem múlt.

6 Amaz kiczin forrás, melly nagy folyó vizzé neuekedéc, és világoſságá és nappá változéc, és ſiaporodot nagy ſokſágú vizecké az Eſthert példázza az à folyó viz kit az király feleſégül vött, és királyne aſiſionyá tött.

7 Az két ſarkány pedig, engemet és az Amant példázta.

8 Az pogányoc pedig azoc, kic az ſidóknac neueknec el törléſére egybe gyültenec.

9 Az én népem pedig, az Izraelitác, kic az Iſtenhöz kiáltottánac és meg tartattac, és meg tartotta az WR az ő népét, az WR minket mind ez veſſedelmekből ki ſiabadîtot: az Iſten olly czudákat tött es ieleket, mellyec ſoha nem vóltac az pogány népec között.

10 Añac okaért két állapatot rendelt az Iſten, éggyiket az ő népének, az maſikat à pogányoknac.

11 Mind az két állapatoc egy órában, egy időben, és az boſiſiú állâſnac egy napián, az Iſtennec előtte meg ielentenec az pogány népec között.

12 Es meg emlekezéc az WR az ő népéről, és az ő örökſégét meg óltalmazta.

13 Añac okaért nagy innepec valánac ez napoc, az Adar neuű hónac tizen negyed napia, és vgyan azon hónac tizen őtöd napia, Iſten előtt való nagy örommel, vigaſſággal és gyönyöruſéggel az ő népe között minden időben.

XI. Réſz.

Ez Cápuban meg iratatic az Mardochęuſnac álma, mellyet jároc következendő dologoc felől.

1 AZ Ptolemęus királnac és az Cleopátránac birodalmoknac negyedic eſitendejében, az Doſithęus ki magát Papnac és az Leui nemzetſégéből valónac mondgya vala lenni, és az ő fia az Ptolemęus, attac ki è leuelet, mellyet mondottac hog meg magyarázott vólna az Lyzimachus az Ptolemęus fia Ieruſálemben.

2 Amaz nagy Artaxerxeſnec birodalmának másodic eſitendeiében az Niſan hónac első napián láta álmot az Mardochęus, az Iair fia, ki Semei fia, ki az Beniamin nemzetſégéből való Cis fia vala.

3 Ez Mardochęus Suſis városban lakozó ſidó férfiu vala, ki az király vduarában igen fő és tizt viſelő ember vala.

4 Es vala az raboc közzül való, kiket az Babyloniai Nabucodonozor király Ieruſálemből az Iechoniaſsal el vitt vala. 4. Reg. 24. Ieren. 24.

5 Ez vólt pedig az ő álma: Imé mendörgeſsel és föld indúláſsál való háborgó ſiózat hallattatéc, és az földön háborúſág.

6 Es imé két kegyetlen ſárkányoc iduénec elő viadalra.

7 Vala pedig azoknac kiáltáſoc olly nagy, hogy azzal minden pogán nép az igazac ellen való hadra fel inditatnéc.

8 Es nagy hirtelenſséggel az nap meg homályoſodéc; és nyomorúlág ſorongatás, és felőtte igen nagy háboruſág támada az egéſi földön.

9 Annac okaért az igazaknac nemzetſégec meg háboroduán, az veſiedelemtől féluén melyhez immár magokat hozzá kéſitettec vala, az Iſtenhöz kiáltánac.

10 Melly kiáltáſra vgy mint egy kis forrasból fólyo víz és vizeknec ſokaſága ſi származéc.

11 Az nap meg világodoſéc, az alázatoſoc fel magaſitaltatának, és az kevélyeket meg emélitéc.

12 Ez álmot, és az Iſtennec ki

meg

Addig vegyen az Görögben annal lyec követhec nec az vulgata editorából vetettec. de ſem az ſidóban ſem az Görögben nincz.

meg ielentetet tanáczát Mardochęus fel ſerkenuén az ő ſiuében el röyté, és annác minden réſieiről gondolkodic vala mîglen az etzaka el iüne.

XII. Réſz.

Az Mardochęus meg ielenti az királynac, a két hop meſterenec ő ellene való tanáczokat.

1 LAkic vala ackor Mardochęus az király vduarában az királynac két hop meſteriuel az vduárnác gonduiſelöiuel, Bágathal, és Thartual. a

a: Oda fel maſodic Cáputban, v. 21. Bigthannac és Thereſnec néuezteinec az hop meſternec.

2 És meg ęrté Mardochęus, azoknac tanáczokat, és igyekezeteket meg tuduán, annac iól végére méne, hogy tudni illic az királt meg akarnác ölni, és bę vádolá azokat az királynál.

3 Mikor azért azokat meg kénoztatta vólna az király, és azoknac vallásokat ki vötte vólna, mind az kettöt meg foytatá.

4 És azt à dólgot az emlekezetre való dolgoknac könüébe bęiratá mellyet Mardochęus is meg irt.

5 Parańczola azért à király hogy Mardochęus az ő vduárában gōd viſelöie lenné, és ötet meg aiándékoza hoģ à hop meſtereknec igyekezeteket meg ielentette vólna.

6 Ackor az Aman Amedath fia, Agag nemzetéből való, kinec az király vduarában nág beczülleti vala, az Mardochęusnac és az ő nemzetſégének veſztedelmére igyekezic vala, az két hopmeſternec halálaért. Ez vala pedig az levélnec máſsa.

XIII. Réſz.

Az Artaxerxes levele, mellyet az ſidó ellen irt vólt, és az Mardochęus könyörgeſe iratkozic meg ez Cáputban.

1 EZt iriaaz nagy Artaxerxes király, Indiától fogua Siereczen orſiágig való ſiáz huſion hęt tartományoknac feiedelminec és tiztartóinac; kic az ő birodalma alatt vadnac.

2 Minec vtáňa ſoc nemzetſégeknec, és mind ez egéſi világnac wraſágába iutottam vólna, nem akarám magamat el hiñi az én hatalmomban való bizodalomnac általa, hanem azokat az kic az én birodalmomban vadnac, kegyelmeſsen gubernáluán, akartam ōket nagy czendeſségben tartani, hogy az én birodalmomat mind az földnec határáig bátorſágoſsá és czendeſsé tenném, és az békeſséget mellyet mindenec kénántac meg wijtanám.

3 Mikor pedig én az én tanáczoſimtól ezt meg kérdettem volna, mimódon miuelhetném és vihetném véghöz az én gondolatimat, egy igen bölts férfiu, ki mi bozzanc való ió akaratban és hiuſégben meg probáltatott, és ez orſiágban mi vtánnunc máſod helyen való méltoſágot, talált, tudni illic az Aman.

4 Mi nékünc meg ielenté hogy ez világon való nemzetſég közzé egyeledett egy ellenſséges nemzetſég, melly minden népeknec törvéniuel ellenkezic, és az királyoknac paranczolatit meg vetné, aňîra hogy à mi tölönc rendéltetett birodalom ſemmiképpen romláſnélkül meg nem maradhatná.

5 Minec vránna azért meg ęr-

tettűc vólna, hogy ez egy nemzetség mind czac azon igyekezic hogy az embereckel ellenkezzéc és idegen tőruényekhőz tartuán magat az mi tőruényunktől és rendeléſünktől kűlőmbőzzőn, és ſoc gonoſságot czelekedgyec annîra hogy az mi birodalmunc az miatt meg ne maradhaſson.

6 Paranczoltűc hogy vala kiket az Aman, ki mi nékűnc minden gond viſelőnc, és mi vtánnunc máſod, az ő leuele által meg ielentend, azoc mind feleſégeſtől, gyermekeſtől mindnyáián minden irgalmaſságnélkűl, és kegyelemnélkűl ki gyomláltaſsanac fegyuerrel, az ielen való eſtendőnec tizenkettődic hauánac mellyet Adarnac neueznec, tizen negyedic napián.

7 Hogy azoc az emberec, kic mind eleitől fogua ellenſéginc vóltác, moſtis pedig ellenſéginc, fegyuerrel le vágattatuán, az vtán mi nékűnc békeſéges birodalmat hadgyanac.

9 Az Mardochęus pedigaz Wrnac könyörge, és néki minden dólgait elő ſiamláluán.

8 Monda Wram, Wram mindenható király, az te hatalmadban vadnac mindenec, és nintzen ſenki à ki néked ellened állana ha az Izraelt te meg akarod tartani.

10 Mert te vagy az Ménnec földnec, és minden czudalatos dolgoknac mellyec az ég alatt vadnac teremtőie.

11 Te mindeneknec Wra vagy, és nintſen ſenki ki az te méltoſágodnac ellene álhatna.

12 Te tudſi mindeneket, és tudod hogy nem boſſiúſágból, keuélſégből vagy valami tiztelſégnec kéuánáſából inditatuán miueltem ezt, hogy az keuély Amant nem tiztelném.

13 Mert az Izraelnec meg maradaſáért ő néki az ő lábának talpatis meg czokoltam vólna.

14 Hanem annac okaért miueltem azt, hogy az ember tiztelſégét az Iſten méltoſágánál fellyeb ne beczullenem, és hogy te kiuőled ſenkit ne imádnec, nem hogy azt keuélſégből miuelnem.

15 Añac okaért moſtan Wram Iſten, és király keduez az te népednec, mert azoc mi reánc néznec hogy minket el veſieſsenéc, és kéuánnyác azt el vezteni melly néked eleitől fogua őrőkſéged vólt.

16 Ne haddel az te őrékſégedet, mellyet Ægyptumból váltottál meg magadnac.

17 Halgasd meg az én imátſagomat, és à te őrőgſégednec légy kegyelmes: Az mi ſiralmunkat fordiczad őrőmre, hogy mi elöc hîrdeſsüc az te neuedet Wram, és az tégedet diczérőknec ſiáiokat ne veſieſd el.

18 Az egéſi Izraelis egyenlő akarattal az WRhoz kiálta miuel hogy az halál ő elöttec vólna.

XIIII. Rſéz.

Az Eſthernec ſiráſa és könyőrgéſe irattatic meg ez Caputban, mellyet tőtt az ő nemzetſegénec fabadulaſáért.

1 AZ Eſther királyne aſſionis àhalálnac veſiedelmétől való feltébē az WRhoz foljamodéc.

2 Es

2 Es az ő ſzép ruháit le vetuén, alázatos ruhákba öltözéc, és az ő feiénec keuély ékeſsége helyet port hinte az ő feiére, és teſtét felötte igen gyötré, és minden ő inneplő helyeit az ő meg ſiaggatott haiáual tölté bę.

3 Es könyörguén az Izraelnec Wrának Iſtenének, monda: czac te egyedül vagy mi királyunc Wram: Légy ſegitſégül énnékem el hagyattatotnac, kinec nálladnál több ſegitſége nintſen.

4 Mert az én veſiedelemem ielen vagyon.

5 Bizonyára az én gyermekſégemtől fogua hallottam Wram, hogy te az Izraelt minden pogán népec közzül, és az mi atyainkat mind az ősöckel egyetembe örökké való örökſégül vötted magadnac, és hogy valamit nékic ſiólottál, meg tellyeſitetted.

6 Moſtan pedig mi vétkeztünc te elötted, azért adtál minket az mi ellenſéginknec kezekbe.

7 Mert az ő Iſteneket tiszteltüc: Igaz vagy te Wram.

8 De ők meg nem elegeduén az mi ſiolgálatunckal, az ő kezeknec ereiét az ő báluányoknac hatalmánac tulaydonituán.

9 El akariác az te ſiádnac decretomát törleni, és örökſégedet vezteni, az téged diczöröknec ſiáiokat bę akariác dúgni, és az te házadnac és óltárodnac ékeſségét óltani.

10 Az pogányoknac pedig ſiáiokat meg akariác nitni, hogy diczériéc az báluányoknac ereiét, és az teſti királynac ſierezzenec örökké való czudálatoſſágot.

11 Ne adgyad Wram az te birodalmodat azoknac az kic ſemmic, és ne neueſséc ezec az mi romláſunkat, hanem fordícz ő ellenec az ő tanáczokat, és tégy példát azon az ki mind ezeknec oka.

12 Emlekezzél meg Wram mi rólunc, és az mi nyomorúſágunknac ideién magadat ielencz meg, és engemet erősícz meg, pogány népeknec királlya, és minden birodalomnac Wra.

13 Adgy az én ſiámba ékes beſzédet az oroſlán előtt, fordíczad az ő ſiuét az ellen az ki minket háborgat, ő nékie és mind azoknac veſiedelmére kic ő vęle éggyet értenec.

14 Minket pedig az te kezeid által ſiabadícz meg én nékem el hagyattatotnac, és kinec náladnál több ſegitője nintſen, légy ſegitſégem.

15 Mindenec te elötted niluán vadnac, te tudod hogy én gyölölem az hamiſsáknac diczőſégeket, és az környül metelkedetleneknec és minden idegeneknec ágyokat vtálom.

16 Te tudod hogy à ſiükſég kénſieritet engemet: mert gyülölem ez én keuély ékeſſégemet, mellyet feiemen hordozoc: mikor à nép eleibe ki mégyec, ſiintévgy vtálom mint az aſiſioni állatnac tiztátalan ruháiát, és nem viſelem azt mikor házámban vagyoc.

17 Az Haman aztalannis nem

ött

ött az te ſiólgáló leányod, az király lakodalmátis én nem nagynac beczullöttem, bortis ott nem ittam.

18 Sem pedig én te ſiólgáló leányod nem vigadtam adtól fogua hogy az én allapatom el változott mind ez mai napîg, hánem czac te benned Abrahamnac WRa Iſtenne.

19 Halgaſd meg mindeneknec hatalmas Iſtene az nyomorúltaknac ſiauokat, ſiabadicz ki minket à gonoſi embereknec kezekből, és engemetis ez félelemből végy ki.

XV. Réſz.

Meg irattatic ez Caputban, mi módon az Eſther bę ment az királyhoz, és az királtól meg röttenuén leeſett.

1 ES meg paranczola Mardochęus Eſthernec hogy bę menne az királyhoz, hogy könyörgene az ö nemzetſégéiért és házáiaért.

2 Emlekezzél meg úgy mond az te ſiegénſégednec ideiéről, mi módon tartattal az én kezem között, mert az Aman, ki az király után máſod, mi nékünc halálunkra ſiólot.

3 Es te könyörög az WRnac és ſióly az királynac mi éröttunc, és ſiabadîcz meg minket az haláltól.

4 Harmad nap múlua pedig, minec vtánna el végezte vólna könyörgéſét, az ö alázatos ruháit le vetuén, ſiép ruhákba öltözéc az Eſther.

5 Illyen módon ſiépen fel öltözuén, minec vtánna az mindeneknec látóiának és meg tartóiának köuyörget vólna, két ſiolgáló leánt vön melléie.

6 Mellyec közzül éggyikre boczátkozott vala mintha az nagy gyengeſégnec miatta nem iárhatna.

7 Az máſic pedig vtánna mégyen vala, az ö hoſſiú ruháiát vtánna viuén.

8 Ö pedig ióllehet az ö ſiép ortzáiának piroſságáual kedues vidám ortzát mutat vala, de az ö ſiiue az félelemnec miatta alázatos vala.

9 Annac okaért ö minden aytókon bę ménuén, az király elött meg álla, ül vala pedig ackor az király az ö ſiękiben, és minden fényes öltözetibe fel öltözött vala, és arannyal, drága köueckel annîra félnic vala, hogy ábrazattya röttenetes vólna.

10 Es mikor az ö királi méltoſágos ſiemét fel emeluén nagy kemények és kegyetlenül nézne, az kiráine aſſiony le eſéc, és az ö ortzáiának ſiinét a félelem miatt el változtatuán, az mellette való leánnac feiére boczátkozéc.

11 Ackor az Iſten az királynac ſiiuét annîra az ſiélidſégre fordîta, hogy az ö ſiękiből fel keluén à királyne aſſioñt ölebe veñé, miglen az eſſére iöne, és ötet ſiép beſiedéckel vigaztalna, és azt mondana.

12 Mi dolog Eſther? En te atyádfia vagyoc, ne fély.

13 Nem halſi meg, mert köz az mi birodalmunc, iöy hozzám.

14 Es az

14 Es az arany páltzát felemeluén, az ő nyakára tőue.

15 Es őtet meg czokoluán, monda, ſiólynékem.

16 Ackor monda Eſther: Látlac vala tégedet WRam mint az Iſtennec angyalát, azért az én ſiuem az te méltoſágodtól való félelemnec miatta meg háborodéc.

17 Mert czudálatos vagy te Wram, és az te ortzád méltoſággal tellyes.

18 Mikor ezeket mondana Eſther, eſmét le eſéc.

19 Es meg háborodéc az király és minden ſiólgai vigaztallyác vala az királyne aſſionyt.

XVI. Reſz.

Az Artaxerxes királynac leucle, mellyet irt minden tartományaiba az ſidóknac meg maradáſoc felől.

1 AZ nagy Artaxerxes király, Indiától fogua Siereczen orſiágig, ſiáz huſion hęt tartományoknac tiztartóinac és feiedelminec, kic az mi paranczolatinknac engednec, köſiönetit iria.

2 Sokan vadnac ollyac, kic azoknac kegyelmeſségeckel az kic egyebeckel iól ſioktac tenni meg ékeſiitetuén, felőtte igen el ſioktác magokat hinni.

3 Es nem czac az mi alattunc valóknac igyekeznec ártani, hanem az felőtteb való ió ſierenczéuel gonoſiúl éluén, azö vélec iól tőtt embereknekis veſiedelmekre járnac.

4 Es nem czac az hálá adáſnac ioſágát veztic ki az emberec közzül, hanem mintha ſenkitől ſemmi ió tétemeńt nem vőttec vólna, annira el hiſiic magokat, hogy azt alitſác, hogy az minden látó Iſtennec bűntetéſét el táuoztathattyác.

5 Nagy gyakorta pedig ſokákat, az kikre valami birodalom és barátinac dólgainac igazgatáſabizattatot, az ártatlan vérnec kiontáſában az hijába való reménſég réſziſsé téuén öket, meg oruoſolhatatlan nyomorúſágba keuerte.

6 Az feiedelmeknec kegyelmeſſégeckel, az ő hazugſágockal álnokúl gonoſiúl éluén.

7 Mellyet nem czac az régi meg lőtt dolgoknac hiſtoriáiból vehetűnc eſiűnkbe, Hanem azokbólis az mellyec előttűnc vadnac, és azokból az mellyeket azoc czelekedtec, az kic méltatlanúl wralkodnac.

8 Annac okaért ez után gondot kell reá viſelűnc, hogy változáſokat téuén, az mi birodalmunkat mindeneknec bátorſágoſsá tegyűc.

9 Es az mellyec ſiemeinc előtt léſinec, azoknac mértekletes móddal eleit véuén, azokról ítéletet tudgyunc tenni

10 Mert az Macedoniábeli Aman, Amadath fia, ki az Perſiai vértől kętſégnélkűl idegen, és az mi ió vóltunktól táuól vagyon, mi tőlőnc az mi ſiárnyunc alá fogadtatéc.

11 Es

11 Es az mi ió akaratunkat, mellyel minden népekhöz vagyunc annira meg kéſértette, hogy mi atyánknac hiuatratnéc és mindenektöl tizteltetnéc, és az király vtán máſod vólna.

12 Melly méltoſsággal mikor ö mértekleteſen nem tudna élni, mi tölönc mind az feiedelemſéget, mind az életet el akarta venni.

13 Miuel hogy az mi meg tartónkat az Mardocheuſt ki mi nékünc ió tött emberünc, és az én birodalmomnac ártatlan társat az Eſthert, minden ö nemzetſégeckel egybe ſoc képpen való hazugſágáual halálra kéuánta.

14 Mert azt reménlette hogy illyen módon minec vtánna minket az mi külsö ſegitſégünktöl megfoztand, az Perſiábélieknec birodalmokat az Macedoniábéliec kezébe adgya.

15 Mi pedig végére mentünc, hogy az ſidóc kiket ez dögleletes ember halálra rendelt vólt, nem gonoſi emberec, hanem hogy igaſságos töruénnyel élnec.

16 Es hogy az nagy és élö Iſtennec, ki mi nékünc és az mi eleinknec ez ſzép orſiágot és birodalmot adta, annac fiai.

17 Annac okáért ióI miuelitec, ha az leuel ſierint nem czelekeztec, mellyet az Amadath fia az Aman ti néktec irt vólt.

18 Mert az ki ezeknec oka vólt, az Suſa városnac kapuia elött minden háza népéuel egybe fel akaztatott, mert az Iſten az kinel minden lehetſéges, ötet hirtelen meg büntette.

19 Touábba ez leuélnec máſſát mindenöt közönſéges helyen fel figgeztuén, az ſidókat engedgyetec ſiabadon élni az ö töruényeckel.

20 Es nékic ſegitſégül legyetec, hogy az kic ö ellenec az veſiedelemnec ideién támadnának, azokon boſſiut állyanac: az tizenket tödic Adar hónac tizen harmad napián.

21 Mert az napot az hatalmas Iſten az válaſitott nemzetnec veſiedelmec helyet, örömre fordîtotta.

22 Az után pedig ti azt az neuezetes napot, az töb inneptecckel egybe, nagy örömmel meg ſientellyetec.

23 Hogy az mind moſtan, mind ennec vtánna, az mi Perſiábéli barátinknac, az ſiabadulâſnac, az kic pedig az mi életünknec ellenſégi, azoknac az veſiedelemnec légyen emlekezete.

24 Valamely város pedig, vagy tartomány ècképpen nem czelekeſſic, fegyuerrel és tüzzel puztitatic el az mi haragunc által, és nem czac az emberec nem fognac oda menni és ott lakni, de az vadaknac és az madaraknakis mind öröcké gyülöléges léſſen.

Eſther könyuének vége.

Ezen Eſter könyvéta 10 rchnek 11ik Verſeröl fogva végéig végig mind apocrifushoz vala.